

राजाक्रषित्वेनमंत्रार्थद्रष्टृत्वेनवेदांतश्रवणकर्तृत्वेनहेतुनाभैक्ष्यचर्यामिच्छेदितिपूर्वेणसंबंधः नतुसेवयाश्रवणमकुर्वन्नान्मन्त्रार्थमित्यर्थः तत्कुर्वन्तुजीवितकांक्षयाभैक्ष्यचर्याचरेदेवेत्यर्थः ॥ २२ ॥ एतद्वैक्ष्यं नैष्ठिकंनित्यं त्रयाणांराजादीनां तेषामाश्रमसंन्यासोनित्योनास्तिअपितुविक्षेपककर्मत्यागरूपःकाम्यएवास्तीत्यर्थः सचचतुर्णामप्याश्रमाणामस्तीतिप्राहुः ॥ २३ ॥ राजधर्मेप्रशंसति बाह्यायत्तमित्यादिना ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ सर्वेषांत्यागिनांषट्पागहारीराजापिसर्वत्यागीभवतीत्यर्थः ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ यथेति जीवाःमृगादयः प्राकृतैर्नीचैर्वध्यमानाःहंतृणांधर्मस्यश्रुतदृष्टादीमांचनाशायभवन्ति एवं

राजर्षित्वेनराजेंद्रभैक्ष्यचर्यांनसेवया ॥ अपेतगृहधर्मोपिचरेज्जीवितकाम्यया ॥ २२ ॥ नचैतन्नैष्ठिकंकर्मत्रयाणांभूरिदक्षिण ॥ चतुर्णाराजशार्दूलप्रादुराश्रमवासिनां ॥ २३ ॥ बाह्यायत्तंक्षत्रियैर्मानवानांलोकश्रेष्ठंधर्ममासेवमानैः ॥ सर्वधर्माःसोपधर्मास्त्रयाणांराज्ञोधर्मादितिवेदाच्छृणोमि ॥ २४ ॥ यथाराजहस्तिपदे पदानिसंलीयंतेसर्वसत्वोद्भवानि ॥ एवंधर्मानराजधर्मेषुसर्वान्सर्वावस्थंसंप्रलीनान्निबोध ॥ २५ ॥ अत्याश्रयानल्पफलान्वदंतिधर्मानन्यान्धर्मविदोमनुष्याः ॥ महाश्रयंबहुकल्याणरूपंक्षात्रधर्मेनेतरंप्रादुरार्याः ॥ २६ ॥ सर्वधर्मारजधर्मप्रधानाःसर्ववर्णाःपाल्यमानाभवन्ति ॥ सर्वस्यागोराजधर्मेपुराजंस्यागंधर्मचाहु रग्र्यपुराणं ॥ २७ ॥ मज्जेत्रयीदंडनीतौहतायांसर्वधर्माःप्रक्षयेयुर्विबुद्धाः ॥ सर्वधर्माश्चाश्रमाणांहताःस्युःक्षात्रेत्यक्तेराजधर्मेपुराणे ॥ २८ ॥ सर्वत्यागाराजधर्मेषु दृष्टाःसर्वादीक्षाराजधर्मेषुचोक्ताः ॥ सर्वाविद्याराजधर्मेषुयुक्ताःसर्वलोकाराजधर्मेप्रविष्टाः ॥ २९ ॥ यथाजीवाःप्राकृतैर्वध्यमानाधर्मश्रुतानामुपपीडनाय ॥ एवंधर्मारजधर्मेर्वियुक्ताःसंचिन्वन्तोनाद्रियंतेस्वधर्म ॥ ३० ॥ इतिश्रीम०शांतिप०राजध०वर्णाश्रमधर्मकथनेत्रिषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६३ ॥ ॥ ६४ ॥ भीष्मउवाच चातुराश्रम्यधर्माश्रयतिधर्माश्चपांडव ॥ लोकवेदोत्तराश्चैवक्षात्रधर्मेसमाहिताः ॥ १ ॥ सर्वाण्येतानिकर्माणिक्षात्रेभरतसत्तम ॥ निराशिषो जीवलोकःक्षत्रधर्मेव्यवस्थिते ॥ २ ॥ अप्रत्यक्षंबहुद्वारंधर्ममाश्रमवासिनां ॥ प्रकोपयंतितद्भावमागमैरेवशाश्वतं ॥ ३ ॥ अपरेवचनैःपुण्यैर्वादिनोलोकनि श्रयं ॥ अनिश्रयज्ञाधर्माणामदृष्टान्तेपरेहताः ॥ ४ ॥ प्रत्यक्षंसुखभूयिष्ठमात्मसाक्षिकमच्छलं ॥ सर्वलोकहितंधर्मक्षत्रियेषुप्रतिष्ठितं ॥ ५ ॥

राजधर्मेर्नीत्यादिभिर्वियुक्ताधर्माअग्निहोत्रादयश्चौरैर्नाश्यमानाःकर्तृणांधर्मचित्तंचस्वेदयंतिकर्तारश्चसंचिन्वन्तःस्वात्स्थमन्वेषयंतोव्याकुलतयास्वधर्मेनाद्रियंतेतस्माद्राजधर्मएवमुख्योधर्मइत्यर्थः ॥ ३० ॥ इतिशांतिप०राजध०नैलकंठीयेभारत०त्रिषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६३ ॥ ॥ ६४ ॥ चातुराश्रम्येति ॥ १ ॥ २ ॥ धर्मंबहुद्वारंविद्धि अन्येतुतद्भावंधर्मस्यस्वरूपंकोपयंतिविरुद्धागमैः ॥ ३ ॥ अदृष्टान्तेनदृष्टोतयस्यतस्मिन्परेधर्मेहताःनष्टधियः निश्चयंप्रकोपयन्ति ॥ ४ ॥ ५ ॥